

Notitie Subsidiering Peuteropvang gemeente Krimpen aan de IJssel

Inleiding

In deze notitie geeft de gemeente Krimpen aan de IJssel weer hoe zij vanaf 2019 Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) wil gaan subsidiëren. Herijking van de subsidiesystematiek peuteropvang (voorheen peuterspeelzalen) met ingang van 2019 is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke eisen (Wet Harmonisatie Kinderopvang) en de voorgenomen aanpassingen aan het aanbod VVE (uitbreiding naar 16 uur vanaf uiterlijk 1-1-2020).

Daarnaast verandert het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbudget (GOAB). Dit is een gelabeld budget. Naar verwachting stijgt het budget van Krimpen met bijna € 350.000 tot een bedrag van ongeveer € 400.000 in 2022. Op 28 september werd bekend gemaakt dat het voorlopige bedrag GOAB voor 2019 circa € 357.000 bedraagt.

Bij het opstellen van deze notitie zijn de drie aanbieders (KindeRdam, Reformatorische Kinderopvang en Madelief/Royal Kids Home) in onze gemeente nauw betrokken. Zij hebben input gegeven en eerdere concepten van commentaar voorzien. Ook zijn er berekeningen per organisatie opgesteld en goed gekeurd.

Huidige situatie

De huidige subsidieregeling kenmerkt zich door:

- Vergoeding per uur van € 8,54 (minus ouderbijdrage) voor ieder geleverd uur peuteropvang en VVE-opvang. Dit is iets onder de door Sociaal Werk Nederland berekende kostprijs voor peuteropvang en peuteropvang VVE¹. Overigens betekent dit niet dat veel gemeenten een hoger bedrag als subsidiebedrag aanhouden. Landelijk blijkt veelal dat gemeenten voor reguliere opvang een maximum tarief hanteren dat gelijk is aan het fiscaal maximum van de kinderopvangtoeslag (in 2018: € 7,45). Voor VVE-opvang subsidiëren gemeenten extra, of per uur of met een vaste voet. Omgerekend naar uur is het uurtarief VVE veelal € 10.
- De gemeente subsidieert maximaal 7 uur voor reguliere opvang per kind per week en tot maximaal 10,5 uur per kind per week voor VVE-opvang.
- De gemeentelijke ouderbijdragetabel voor niet-KOT (KinderOpvangToeslag) ouders is niet vergelijkbaar met de KOT-tabel, waardoor ouders met een gelijk inkomen verschillende ouderbijdragen betalen.
- Vergoeding per uur van € 1,40 voor het ondersteunen van VVE-peuters in de kinderopvang. Hiermee vergoedt de gemeente een aantal extra taakuren voor kinderopvangmedewerkers om de VVE-peuters goed te ondersteunen.
- VVE-ouders met en zonder recht op KOT betalen eenzelfde ouderbijdrage. Er wordt door VVE-ouders met recht op KOT geen aanspraak gemaakt op deze toeslag.

¹ Sociaal Werk Nederland rekent een kostprijs van €8,91 voor reguliere peuteropvang en € 9,59 als kostprijs voor opvang met 30% VVE peuters. De hogere kostprijs voor VVE is te verklaren door een hoger aantal taakuren voor de VVE-beroepskrachten. Zie Kostprijsvergelijking 2017.

Op het gebied van kwaliteitseisen en procesafspraken stelt de gemeente in de subsidieregeling dat aanbieders van peuteropvang (inclusief VVE):

- werken aan ouderbetrokkenheid en specifiek dat zij ouderavonden organiseren
- afspraken maken met het onderwijs omtrent de doorgaande lijn
- samenwerken met KrimpenWijzer
- gegevens over aantallen per kwartaal leveren

Voorstel beleidskeuzes en uitgangspunten vanaf 2019

De wettelijke veranderingen voor peuteropvang en VVE-opvang geven, zo is de gedachte, een enorme impuls aan de kwaliteit aan de opvang. Onder andere door de inzet van hbo'ers en het uitbreiden van de uren voor VVE. Deze verhoogde kwaliteitseisen zijn ook voor de gemeente Krimpen aan den IJssel de basis voor peuteropvang en VVE-opvang. Voor alle opvanglocaties geldt dat de gemeente Krimpen het werken met gemengde groepen (VVE- en niet-VVE-peuters), opbrengstgericht werken, doorgaande lijn met het basisonderwijs en ouderbetrokkenheid van groot belang blijft achten.

Voor een nieuwe subsidieregeling voor de gemeente Krimpen worden, op basis van de gesprekken met aanbieders, vergelijkbare situaties in andere gemeenten en de analyse van de huidige situatie de volgende basisuitgangspunten voorgesteld:

- De gemeente hanteert een kindgebonden subsidie. De subsidieaanvraag verloopt via de aanbieders.
- De gemeente stelt als subsidie-eis voor Peuteropvang en VVE-Peuteropvang een maximum van 4 uur per dagdeel vanaf 2020 (in 2019 geldt nog een maximum van 3,5 uur). Hierdoor kan er ieder dagdeel een hoge, continue educatieve kwaliteit worden geboden, waardoor er maximaal rendement is van de uren.
- Vanaf 2020 subsidieert de gemeente voor peuters waarvan de ouders woonachtig zijn in de gemeente en die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag (KOT) tot 8 uur per week per kind. In 2019 is het maximum nog 7 uur per week.
- Als subsidieregeling hanteert de gemeente voor de ouders zonder recht op KOT: fiscaal maximum² minus de inkomensafhankelijke ouderbijdrage = subsidiebedrag. Ouders betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage, die gelieerd is aan de kinderopvangtoeslagtabel. Dit geldt zowel voor ouders waarvan de peuter een VVE-indicatie heeft als voor ouders waarvan het kind geen VVE-indicatie heeft.
- Ouders met recht op KOT en met een peuter met VVE-indicatie vragen deze toeslag voor maximaal 8 uur per week (in 2019 maximaal 7 uur).
- Vanaf het 9^e uur VVE betalen alle VVE-ouders een ouderbijdrage conform de laagste tarief kinderopvang. In 2019 geldt dit vanaf het 8^e uur. De ouderbijdrage is in 2019 naar verwachting € 0,32 per uur.
- De gemeente betaalt VVE-gecertificeerde aanbieders die gevestigd zijn in de gemeente Krimpen een VVE-bijdrage per uur volgens een jaarlijks vast te stellen genormeerd uurtarief wat VVE dient op te leveren mits bij de aanbieder minimaal 5 contracten met VVE-ouders zijn afgesloten die het wettelijk minimum vereist aantal VVE-uur per week (gedurende minimaal 1 jaar) bedragen.

² Deze zal naar verwachting in 2019 € 8,02 bedragen.

Deze bijdrage is ter vergoeding van de additionele eisen die gesteld worden aan de VVE-aanbieder, te weten:

- VVE-coördinatie en deelname aan de gemeentelijke VVE-denktank
- Extra inspanningen om ouders te betrekken bij de (taal)ontwikkeling van het kind, waaronder oudergesprekken, ouderactiviteiten per thema van het VVE-programma
- Warme overdracht en contact met het basisonderwijs in het kader van de doorgaande lijn
- Gebruik van kindvolgsysteem dat aansluit bij het onderwijs

Voor 2019 luidt het voorstel dat de genormeerde VVE-tarief wordt gesteld op € 9,50 per uur. Dit voorstel is gebaseerd op hetgeen de drie aanbieders nodig hebben en doet recht aan de verhoging van circa € 1,50 per uur die ook aan de kinderopvangsector voor VVE geboden wordt. Het genormeerde VVE-tarief zal in 2020 aanzienlijk kunnen stijgen om de invoering van de HBO-er in de VVE te kunnen bekostigen.

- De gemeente betaalt aanbieders per kwartaal via voorschot; de afrekening op basis van door de aanbieder geleverde informatie geschiedt per jaar. Bij de afrekening wordt gerekend met werkelijk betaalde ouderbijdrage. Voorschotten per kwartaal maakt het mogelijk om eventuele fluctuaties in aantallen tijdig mee te rekenen.
- Er blijft een aparte regeling bestaan voor VVE-plaatsen in kinderopvangsetting. Deze kent een gelijke systematiek als nu: een extra vergoeding per uur dat wordt afgenomen voor VVE met als maximum het aantal uren dat in een peuteropvangsetting wordt vergoed. De gemeente laat uiterlijk 1 april 2019 weten of in een kinderdagopvangsetting maximaal 4 of 6 uur per dag vergoed zal worden vanaf 2020.
- Aanbieders mogen het uurtarief voor reguliere ouders verhogen boven het fiscaal maximum, de ouders betalen dit bedrag als extra ouderbijdrage. Voor VVE mag nooit een ouderbijdrage hoger dan het fiscaal maximum worden gevraagd, zodat VVE voor deze ouders financieel toegankelijk blijft.
- Er worden tussen gemeente en aanbieders op uiterlijk 1 april 2019 afspraken gemaakt over hoe om te gaan met ouders die niet de volledige 16 uur VVE willen afnemen. De insteek in de communicatie bevat een strekking dat de 16 uur zeer wenselijk is. Mede afhankelijk van de reactie van ouders wordt bezien in welke mate de gemeente de VVE-subsidie verstrekt als ouders structureel minder uren afnemen. Hierbij is het van belang welk contract zij met de aanbieder aangaan. Worden contracten voor VVE-ouders voor 12 uur toegestaan? Wat is hierbij de ondergrens die gemeente en aanbieders met elkaar afspreken? Wat zijn gevolgen voor GOAB verantwoording aan het Rijk?

In het november 2018 wordt een handreiking van het Ministerie verwacht die waarschijnlijk (on)mogelijkheden weergeeft om de 16 uur VVE vanaf 2020 vorm te geven.

Overzicht Groepen ouders

Groepen ouders	Bruto ouderbijdrage per uur aan aanbieder	Netto gemiddelde ouderbijdrage per uur aan aanbieder	Toeslag/subsidie
Geen VVE, recht op kinderopvangtoeslag	Hoogte bepaalt aanbieder, bedraagt circa € 8,- tot € 9,- per uur	Afhankelijk van hoogte aanbieder en staffels Rijk, lage inkomens circa € 0,50- hoge inkomens tot aan circa € 5,00 per uur	Rijk betaalt verschil bruto/netto aan ouder, tot een maximum (door het rijk vastgesteld) uurtarief
Geen VVE, geen recht op kinderopvangtoeslag	n.v.t.	Lage inkomens circa € 0,50- hoge inkomens tot aan circa € 5,00 per uur (ouderbijdrage vastgesteld door gemeente)	Gemeente betaalt verschil fiscaal maximum en ouderbijdrage aan aanbieder
VVE, recht op toeslag eerste twee dagdelen (2019)/eerste 8 uur (v.a. 2020)	Hoogte bepaalt aanbieder, bedraagt circa € 8,- per uur	Afhankelijk van hoogte aanbieder en staffels Rijk, lage inkomens circa € 0,50- hoge inkomens tot aan circa € 5,00 per uur	Rijk betaalt verschil bruto/netto aan ouder, gemeente vult aan met genormeerd VVE-tarief minus fiscaal maximum per uur.
VVE, geen recht op toeslag Eerste twee dagdelen (2019)/eerste 8 uur (v.a. 2020)	n.v.t.	Lage inkomens circa € 0,50- hoge inkomens tot aan circa € 5,00 per uur (ouderbijdragen vastgesteld door gemeente)	Gemeente betaalt verschil genormeerd VVE-uurtarief en ouderbijdrage aan aanbieder
Extra dagdelen VVE (2019)/extra uren vanaf 9 ^e uur (v.a. 2020)	n.v.t.	Laagste tarief ouderbijdrage (€ 0,32 per uur)	Gemeente betaalt verschil genormeerd VVE-uurtarief en ouderbijdrage aan aanbieder

Financiële consequenties voor de gemeente Krimpen aan den IJssel 2019

In onderstaande tabel staan de verwachte subsidieuitgaven voor 2019 weergegeven als ons voorgesteld model wordt toegepast, tevens afgezet tegen de uitgaven van 2018. Hierbij is uitgegaan van de mogelijke situatie in 2019, waarbij:

- maximaal 10,5 uur VVE wordt aangeboden, reguliere ouders nemen 7 uur per week af.
- het fiscaal maximum op € 8,02 is gesteld³.

³ Zie Ontwerpbesluit kinderopvangtoeslag 2019 (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/08/ontwerpbesluit-kinderopvangtoeslag-2019>). Het is mogelijk dat het fiscaal maximum voor 2020 wordt bijgesteld. Dat heeft daarmee ook gevolgen voor de subsidiebijdragen van de gemeente, wanneer deze gekoppeld is aan het fiscaal maximum. Een stijging van het maximum is gebaseerd op een stijging van de kosten voor kinder- en peuteropvang.

- een gemiddeld inkomen in de gemeente Krimpen van € 30.000, voor zogenoemde VVE- en reguliere ouders. Dat betekent dat een ouder netto per regulier uur gemiddeld € 0,83 betaald⁴.
- Gemiddeld genomen over de gehele gemeente 70% van de reguliere ouders hebben recht op KOT en 30% geen recht op KOT. Bij ouders met een peuter met een VVE-indicatie liggen die verhoudingen op 45%-55%. Per organisatie kunnen deze verhoudingen iets anders liggen.
- er circa 225 reguliere peuters zijn en 77 VVE-peuters (gebaseerd op actuele jaarcijfers 2017 van de drie huidige aanbieders). De verdeling van VVE die is aangehouden is: 14 SRK, 21 Madelief en 42 KindeRdam.
- Er is een normtarief VVE van € 9,50 dit is het bedrag dat ieder VVE-uur de aanbieder oplevert.

Tabel 1: verwachte subsidie-uitgaven Krimpen aan den IJssel 2019 t.o.v. 2018

Type plek	Geschat Subsidiebedrag 2019	Subsidiebedrag 2018
Gesubsidieerde, reguliere plekken	€ 127.000	€ 122.300
VVE-plekken via Peuteropvang	€ 223.500	€ 259.400
VVE-plekken via Kinderopvang	€ 10.000	€ 10.000
Totaal	€ 360.500	€ 391.600

Uit deze tabel blijkt dat het totaal benodigde subsidiebedrag in 2019 iets daalt t.o.v. 2018. Verder zien we dat het bedrag voor de VVE-plekken volledig door de Rijksbijdrage GOAB gedekt kunnen worden. Tot en met 2018 heeft de gemeente hier altijd eigen middelen in geïnvesteerd. Het restant GOAB zou bij voorkeur gereserveerd dienen te worden voor de GOAB jaren vanaf 2020.

Financiële consequenties voor organisaties 2019

De inkomsten en de te verwachte kosten van de drie huidige aanbieders in 2019 zijn op basis van de voorgestelde methodiek berekend. De kosten zijn geschat op basis van door organisaties opgegeven begrotingen 2019 of anders op basis van de jaarrekeningen 2017 en hierbij opgeteld een indexering van 2,5% per jaar. Hierbij is gerekend met het gegeven dat aanbieders allemaal het fiscaal maximum als uurprijs aan ouders doorrekenen.

Uit de berekeningen blijkt dat alle drie de organisaties financieel goed lijken uit te komen binnen het nieuwe stelsel. De gemeentelijke subsidie daalt dus in 2019 en tegelijkertijd blijven organisaties financieel overeind. Dit komt door stijgende inkomsten van ouderbijdragen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat ouders niet netto meer gaan betalen dan in 2018. Er zijn wel meer ouders die gebruik gaan maken van de Kinderopvangtoeslagregeling, waardoor zij bruto fors meer betalen, maar via de Belastingdienst krijgen zij hiervoor een aanzienlijk deel weer retour. In feite zorgt het nieuwe stelsel dat meer dan in 2018 de Rijksoverheid meebetaald aan een financieel sterke regeling in Krimpen aan den IJssel.

Financiële consequenties voor de gemeente Krimpen aan den IJssel 2020

In onderstaande tabel staan de verwachte subsidie-uitgaven voor 2020 weergegeven. Hierbij is uitgegaan van de mogelijke situatie in 2020, waarbij:

- maximaal 16 uur VVE wordt aangeboden, reguliere ouders nemen 8 uur per week af.

⁴ Zie hetzelfde Ontwerpbesluit.

- het fiscaal maximum op € 8,02 is gesteld⁵. Het normtarief VVE is gezet op € 10,50
- een gemiddeld inkomen in de gemeente Krimpen van € 30.000, voor zogenoemde VVE- en reguliere ouders. Dat betekent dat een ouder netto per regulier uur gemiddeld € 0,83 betaald.
- 70% van de reguliere ouders hebben recht op KOT en 30% geen recht op KOT. Bij ouders met een peuter met een VVE-indicatie liggen die verhoudingen op 45%-55%.
- er circa 200 reguliere peuters (KOT én Niet-KOT) zijn en 77 VVE-peuters (gebaseerd op bezettingscijfers van 2017 van de drie huidige aanbieders).

Tabel 2: verwachte subsidie-uitgaven Krimpen aan den IJssel 2020

Type plek	Geschat Subsidiebedrag 2020
Gesubsidieerde, reguliere plekken	€ 145.000
VVE-plekken Peuteropvang	€ 418.000
VVE-plekken Kinderopvang	€ 19.500
Totaal	€ 582.500

Uit deze tabel blijkt dat de kosten voor de gemeente Krimpen aan den IJssel aanzienlijk gaan stijgen in 2020, met name als gevolg van de uitbreiding van de VVE-uren. Het Rijksbudget OAB zal iets lager dan € 400.000 zijn, dus dient de gemeente of eigen middelen in te zetten of dekking te zoeken uit restant OAB 2019.

Voor organisaties is nog geen berekening gemaakt van de situatie vanaf 2020, omdat dit mede afhankelijk is van de inrichting van VVE in 4 of 5 dagdelen vanaf 2020.

⁵ Deze zal zeker aangepast worden, maar dit is niet eerder dan juni 2019 bekend.